

LEXIC

Neoclasicisme : movement artistic entre 1750 e 1830 a pus prè, cercant de tornar au modèl antic e au "heroïdeu".

Impressionisme : movement pictural francés de la segonda mitat deu sègle XIX^{au} ont l'artista representa las impressions fugaçes. Lo post-impressionisme ei mes personau o prepausa autas tecnicas.

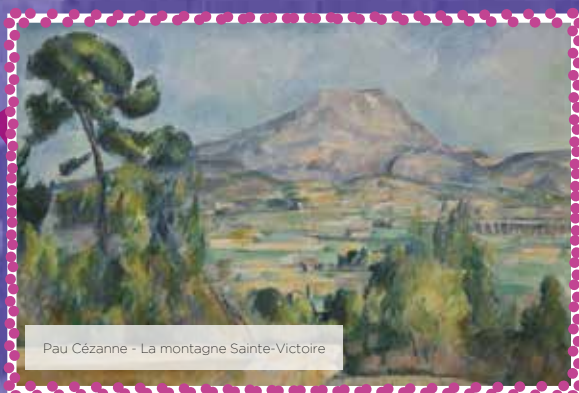
Art novèl : movement de la fin deu sègle XIX^{au} e de la debuta deu sègle XX^{au} que s'apèja sus l'estetica de las corbas.

Fauvisme : movement pictural francés de la debuta deu sègle XX^{au} caracterizat per las audàcias de colors blosas e vivas.

Cubisme : movement artistic francés entre 1907 e 1914 a l'iniciativa de Geòrs Braque e Pablò Picassò que tira la perspectiva e hèr véser l'essència d'ua causa.

Abstraccion : lengatge visuau de fòrmas, de colors e de linhas deu sègle XX^{au} qui s'opausa a las representacions figurativas evocatriças de la realitat.

Monocromia : qualitat de çò qu'ei pintrat d'ua sola color.

Pau Cézanne - La montagne Sainte-Victoire

Tèrra d'origina o d'adopcion, l'Occitania estoc de totes temps un crusoù ont artistas creèn òbras ricas e diversas. Dempèi la segonda mitat deu sègle XIX^{au}, lo torisme en tot se desvolopar, los artistas deishèn quauque pauc la region parisenca, atirats per aquera destinacion propícia a la creativitat. Lo climat, l'ambient arcuelhius, la beutat e la varietat deus paisatges, l'arquitectura locala en hascòn un gran talhèr a cèu alandat. Creators franceses o estrangèrs, tau coma Vincent Van Gogh o Pablò Picasso i trobèn ua doçor de viver, colors unicas mès tanben lo pintoresc d'un folclòre. Corrents s'i desvolopèn coma lo fauvisme o lo cubisme. Parlaram de quauques personalitats nativas qui, deu sègle XIX^{au} au XX^{au}, per la pintrura, la fotografia o lo dessenh, balhèn testimòni deu son amor d'aquerra tèrra, en tot har lo miègjorn famós dins lo monde entièr.

Que sia un trabalh sus la lutz coma matèria viva e vibranta o alavetz la mesa a l'empont d'un patrimòni, aqueths artistas au miei d'aites contribuèn a l'espelida, la transmission e l'eretatge deu monde occitan.

Aus sègles XIX^{au} e XX^{au} :

Artistes famoses neishuts en Occitania

Neò-classic, inspirat per l'Antiquitat e la Renaissance, Joan-Auguste Dominique Ingres, merquèc l'istòria de l'Art. Lo musèu de Montauban ont ei neishoc li ei dedicat. Non lonh, Enric de Toulouse-Lautrec, albigés, èra un observator clarvedent deu son temps, majorau deu postimpressionisme e un deus precursors de l'aficha e de l'Art novèl.

Artistes regionalistas representant lo son terrièr

Originari d'Ais-de-Provença, Pau Cézanne, impresionista puèi cubista, traquèc tota la sua vita la lutz unica de la sua region, escaiaument en pintrar la montanha Senta-Victòria. Batiat « lo Mèste Basc », Ramirò Arrue a maugrat que sia neishut en Espanha torna escrìver dins los sons paisatges, las colors e la paleta solària que l'enròdan. Pintra escènas de la vita vitanta, deus marins, deus paisans, partidas de pelòta qu'expausèc grandosament dinc a l'estrangèr. D'aites renden omenatge a la sua vila natala, coma Enric Martin per Tolosa e lo son flui (« Bòrds de Garona »). Auscitan, Joan-Loís Rouméguère, « lo galant de la lutz » cerca a en hèr véser totas las variacions. Que sia l'aiga, los Pirenèus, l'arquitectura o la cultura, tot ei hont d'inspiracion end'eth.

ARTS

ARQUITECTURA E ARTS-PLASTICS

Fin deu sègle XX^{au} e auèi

Pintres contemporanèus o la lutz venguda deu negre

Vasut a Rodés, Pèire Soulages ei un escultor de lutz que tira de las suas telas negras. Ei ua de las figuras majas de l'abstraccion, atau coma Andréu Marfaing associat a la monocromia.

Fotografes de l'identitat occitana

« Fotografiar ei escrìver dambe la lutz » ça disèva Joan Dieuzaide, originari de la region tolosana qui au travèrs de mes d'ua vista deus Pirenèus en particular, vòu contar la veritat d'un país. Maurici Roux, fotografe umanista gascon hascòc tanben de la sua òbra un testimòni d'amor infinit per la lenga occitana e lo son patrimòni.

Dessenhaïres que per la satira esclairen la sua cultura

Artistes evocators deu son temps a travèrs la sua lenga e lo son terrièr, atau son Crestian Lamaison, dessenhair e cartografe que publiquèc dessens satirics a l'expression aguada, Joan-Claudi Pertuzé, grafista e autor de bendas dessenhadas, que rend omenatge a l'un deus mes bèths soms deus Pirenèus o illustra contes regionaus, Franck Raynal, peu biais de dessens de premsa e satirics o enquèra Perry Taylor, artista « anglò-gascon » que per quauques trèits hèr véder la vita vitanta de las campanhas, las tradicions e lo patrimòni locau.

Dempuish l'Edat-Mejana coma aus temps modèrnes, de l'art figuratiu a l'art abstrèit, los artistas occitans an cercat a representar lo caractèr unic de la sua region ont la fòrça de creacion s'ei enriquesida d'artistes venguts d'endacòm mes. N'ei pas un art provinciau mès un art viu, luminós, multiple e dinamic, fièr de las suas originas, de la sua cultura e de la sua lenga que permeten la sua difusion.

Joan-Auguste-Dominique Ingres - La Grande Odalisque

QUESTIONS

Què venguen cercar los artistas non occitanistas dins lo Sud de la França au sègle XIX^{au} ?

Ont se tròba lo Musèu Ingres ?

Cita tres subjèctes d'inspiracion entaus pintres regionalistas deu sègle XX^{au}.

Quin supòrt d'inspiracion causiscoc Joan Dieuzaide ?

Quin patrimòni permet de transmèter lo dessenh satiric ?

Jòc

Apèi recèrcas dins un diccionari, completa la carta junta dambe los cinc noms d'artistes següents :

1- Joan NOUVEL, 2- Germèna CHAUMEL, 3- Ives KLEIN, 4- Antòni BOURDELLE, 5- Pèire LACOUR.

Cada etiqueta dèu comprénguer lo nom de l'artista, la sua vila de neishença e tanben la fòrma d'art qu'a practicada en mager part.

FRISA CRONOLÒGICA

A partir deu Sègle XVIII^{au}

Neò-classicisme : 1750-1830

Sègle XIX^{au}

Romantisme : 1770-1870

Impressionisme : 1862-1886

Art novèl : 1890-1908

Sègle XX^{au} : art modèrne e Sègle XXI^{au} : art contemporanèu

Expressionisme : 1905-1925

Cubisme : 1907-1914

Art abstrèit : 1910-.....

Los movements artistics màgers de l'istòria de l'Art

ARQUITECTURA E ARTS-PLASTICS

ARTS

DÉPARTEMENT DU GERS

Erasmus+